

ВИХОВНИЙ ПРОСТІР ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ: ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ

Актуальність дослідження із коротким теоретико-методологічним обґрунтуванням проблеми. Концепція нової української школи проектує модель її випускника як інтеграцію блоку системотвірних позицій, що акумулюють у собі характеристики за критеріями «особистість», «патріот», «інноватор». Закономірно, що йдеться про освітній процес, який буде мати, передусім, високий виховуючий потенціал у комплексі всіх його складових. У цьому контексті актуальними є проблеми дослідження виховного процесу не лише як додаткового виду діяльності, що в умовах інформаційно-репродуктивної освіти мав другорядне значення і практично був винесений за рамки навчання, але як процесу, який визначає особистісну орієнтованість змісту та технологій організації навчальної діяльності школярів, забезпечуючи компетентнісний рівень освіти.

Метою статті є з'ясування сутності виховного простору в контексті сучасної освіти та визначення основ його проектування.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Відповідно до поставлених завдань нової школи важливо забезпечити адекватну професійну підготовку педагога до виконання означених вище функцій. Закономірно, йдеться не про здатність майбутнього педагога проводити виховні заходи, а про здатність формувати виховний простір, яких буде оптимальним для реалізації завдань особистісно орієнтованої освіти, складних багатовекторних функцій виховного процесу, зафіксованих у моделі «Випускник».

Як показують результати досліджень з зазначених проблем (М. Громкова, І. Слободчиков, А. Цимбалару та ін.), практики інноваційного розвитку освітніх закладів, головною умовою переходу на нову модель освіти є формування освітнього простору, у його контексті – виховного простору, головними пріоритетами якого є інтеграція, гармонізація складових, цілеспрямованість розвитку системи, що в цілому формує монолітне середовище, оптимальне для

самореалізації кожного її суб'єкта.

Формування виховного простору навчального закладу не є стихійним процесом, воно передбачає проектування його структури, логіки розвитку на основі чітких концептуальних позицій, а також мобілізації та об'єднання всіх учасників освітньої діяльності на вирішення поставлених завдань.

Виховний простір освітнього закладу (школи, ВНЗ) трактуємо як динамічну, поліфункціональну, відкриту багаторівневу систему, що забезпечує інтеграційні процеси на цільовому, змістовому, процесуальному, діагностичному рівнях, передбачає об'єднання всіх її суб'єктів навколо спільних цілей та принципів підвищення виховного потенціалу освітньої діяльності, консолідованого підходу до реалізації моделі «Випускник» у комплексі її складових.

Оскільки поняття «простір» значною мірою асоціюється з поняттям «система», важливо застосувати технології проектування як на етапі його становлення, так і подальшого розвитку. Йдеться, насамперед, про розробку цілісної концепції, яка визначає базові цілі освітнього простору, програмує стратегічне бачення основ їх реалізації, а також чіткий діагностичний інструментарій, спроможний комплексно визначити рівень розвитку виховного простору відповідно до поставлених цілей, які трансформуються у системотвірні показники якості. Чітко розуміючи цілі виховного простору та критерії їх реалізації, можна проектувати його зміст, який буде розподілений у різних видах та формах освітньої діяльності, визначати адекватне процесуально-технологічне, методичне забезпечення його практичної ефективної реалізації.

Процес проектування розвитку виховного простору повинен супроводжуватися активною конструктивною комунікацією всіх суб'єктів освітньої системи, що забезпечить розуміння сутності процесу, його особистісної значущості для всіх, а також можливість реального долучення всіх учасників освітньої діяльності до його формування та розвитку.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа // Освіта України. – 23 серпня 2016 р.